

Jan 9:1-7

¹Cestou uviděl člověka, který byl od narození slepý. ²Jeho učedníci se ho zeptali: „Mistře, kdo se prohřešil, že se ten člověk narodil slepý? On sám, nebo jeho rodiče?“ ³Ježíš odpověděl: „Nezhřešil ani on ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží. ⁴Musíme konat skutky toho, který mě poslal, dokud je den. Přichází noc, kdy nikdo nebude moci pracovat. ⁵Pokud jsem na světě, jsem světlo světa.“ ⁶Když to řekl, plívl na zem, udělal ze sliny bláto, potřel slepému tím blátem oči ⁷a řekl mu: „Jdi, umyj se v rybníce Siloe.“ (To jméno znamená ‚Poslaný‘.) On tedy šel, umyl se, a když se vrátil, viděl.

Bahno léčí. – Představuju si, že si to řekl někdo kdysi dávno, když slyšel v kostele tento evangelijní příběh a založil bahenní lázně. Třeba na tom vydělal „majland“, třeba spouště lidí pomohl, když zjistil, že blátem se dají potírat i kolena a bolavá záda. Asi je to hloupost a bahenní koupele někdo vymyslel dřív, jinde a jinými cestami. Ale kdyby to přece jen byla pravda, udělal by ten vynalézavý kostelní posluchač dobrou věc a odnesl by si tak z tohoto příběhu dost možná to, proč byl zaznamenan. *Musíme pracovat, něco dělat - konat skutky toho, který mě poslal, dokud je den* – říká tu Ježíš.

Jsou nějaké skutky s přívlastkem Boží, které musíme dělat i my? Je na takovéto skutky ještě čas? Bahenní koupele nikdo z nás asi nezaloží, na to už má patent a ty správné zdroje bahna koupené kdosi jiný. Co tedy musíme konat Božího, na co je ještě příhodná doba?

Snad kdybych ta Ježíšova slova trochu poupravil, tak by se o tom dalo lépe uvažovat. Ne, co *musíme*, nýbrž co máme či můžeme dělat. A ne skutky Boží, ale jen prostě naše skutky. A do třetice: ne dokud je čas (den), nýbrž kdykoli, jedno kdy, prostě pokaždé, když můžeme. To by šlo. Žádné hrocení času, že se něco nestihne, žádná Boží licence, jen naše nejlepší vůle. Pak se dá uvažovat o tom, co jsme mohli dobrého udělat a také udělali, avšak ne že by se bez toho hroutil svět či co, zas tak nenahraditelní jsme nebyli a nejsme.

Avšak Ježíš tu říká: Musím či *musíme* konat – a to skutky Boží – a to protože dokud je ještě den, jelikož noc už je přede dveřmi, v noci se pak už nic dělat nebude moct. Zřejmě na to nebude vidět, nebudeme vidět sebe ani druhé, pak už se s ničím moc nepohne. Když si tedy nechci ta Ježíšova slova zaoblit dle svého a vezmu je s těmi ostrými hranami, jak jsou napsána, musím se ptát: Je něco, co musím udělat, protože na to už nebude nekonečně času a možností? Je něco co musíte udělat, protože už na to není času nazbyt?

To něco je navíc Božím úmyslem, vůlí samotného Pána Boha – je tu řeč o skutečích Božích či práci Boží. Žádná fušeřina ani hudlařina, něco, nad čím bychom mohli mávnout rukou, ať to dotluče kdosi buď. Nýbrž Boží práce je to, co musíme udělat. Perfektní práce, na jedničku – jak se říká v jakémsi kantorském bonmotu, že na jedničku to umí Pán Bůh, na dvojku já a pan ředitel a na trojku nejlepší z vás.

Ruce pryč od toho! – chce se mi říct – když má být něco perfektně vykonáno, tak ať to provede radši nějaký fachmajstr, já se na to necítím. Nejsem tak dobřej. Nemám na to dost té Boží praxe. Nemám na to školy. Nemám na to léta. Někdo to řekne naopak: už na to nemám léta. Na tuhle Boží zakázku se musí objednat někdo jiný. Kdyby aspoň tak byl potřeba nějaký obyčejně lidský, ne moc důležitý skutek, taková práce, kterou nejspíš nikdo nezkazí, pak se hlásím. Avšak se skutky Boží kvality, které se navíc musí neprošvihnout, *do toho se teda moc nehrnu.*

Když jsme u těch odborníků, specialistů – za ty bývají nejvíce a na prvním místě považováni lékaři a doktoři vůbec. Nic proti tomu, zaplat' Pán Bůh za to, když se jim daří mistrovské kousky, takříkajíc Boží skutky a dokáží vyléčit či napravit leckdy téměř nemožné.

Leč kolik jich takových je - v porovnání se stamilióny potřebných lidí na světě - takových přebornických doktorů, kteří dokáží doslova zázraky? A nejde jen o nemoci, těch věcí a potřeb, na něž by bylo nutné aplikovat skutky vskutku Boží je daleko víc.

Panovalo kdysi (a není to zas až tak dávno) takové všeobecné (a vcelku naivní) přesvědčení, že je třeba pozvat si odborníka, on nám to vysvětlí a pak že prý budeme moudřejší a budeme schopnější líp žít. To byla ta doba, kdy se pořádalo neskutečné množství přednášek, veřejných besed, nejčastěji (snad) s psychology, protože oni nám to vysvětlí co a jak.

Jenže přijdu domů nebo do práce či kamsi mezi lidi a ono ta přednáška (i kdybych si ji náhodou pamatoval) k ničemu moc není. Člověk najednou stojí jako manžel, jako otec, jako kolega v práci tváří v tvář situaci, odborník nikde, a zrovna jako sůl je potřeba nějakého téměř Božího skutku, protože čas se skutečně nedá zastavit a člověku všechno může protéct mezi prsty.

Když koukám do bible, ať listuji v evangeliích dopředu nebo dozadu, žádné odborníky tam nenacházím. Jednoho na výsost povoláného přece jen ano, to není ale žádný psycholog ani lékař, to je Ježíš, Bůh sám. Všichni ostatní (až na výjimky) do školy ani nechodili. Zrovna oni však jako první slyší, že musí konat skutky Boží dokud je čas. Jakoby jedinou kvalifikací pro ně bylo právě vědomí, že oni musí dělat to, co je Boží a na co není času nazbyt. Ježíš jim to říká, je to jeho neoficiální škola, která nikdy žádné dotace nedostala. Jedinou způsobilost ti obyčejní lidé v ní získávají tím, že mu uvěří.

Je to tak. Máme hledět na svůj život s druhými jako na jedinečné příležitosti – potřeby, šance, z nichž je třeba se nevyvlíknout, protože už se podle všeho nebudou opakovat. Jako když otec stojí před nutností udělat něco, co musí právě teď, jelikož ještě je na to čas. Skutek, slovo, čin, který bude doslova Boží, takřikajíc s nebeskou inspirací, protože ho člověk neprošvihne a udělá včas. Nebo jako když manžel včas udělá, vysloví to, čeho je jak shůry třeba, protože pak už bude možná příliš pozdě. Nebo když kolega či soused vykřeše v sobě - jako by to bylo od samého Boha - odvahu urovnat spor, jelikož zítra bude pozdě.

Dobře. Že se dá prošvihnout hodně a leccos už člověk nedohoní až do smrti, protože jakoby opravdu nastala jakási tma, zapadlo slunce – s tím snad nikdo polemizovat nebude. Známe to. Nebo to vidíme kolem sebe. *Ale jak chceš, prosím tě, poznat, kdy je ještě čas a kdy bude již pozdě.* Vždyť to je na tom snad to nejtěžší: vidět tu hranici, před níž se dá ještě jít a za níž už je jen propast. Někdy jsme schopni to vidět celkem jasně – co mezilidský vztah ještě unese, a kdy naopak musíme navazovat záchranná lana, protože už je to na vlásku. Někdy (řekl bych často) to nevidíme, jsme slepí – myslíme si, jakou máme ještě rezervu a ve skutečnosti už lavírujeme na ostří nože. A jistě se to netýká jen našich osobních vztahů, nýbrž i všeho toho, co se děje kolem nás ve společnosti a v posledu na celém světě. Kolikrát si lidé mysleli, že ta bída ještě není tak velká, a ty řeči ještě nejsou tak extrémistické, ti lidi to ještě nějak ustojí – a neviděli jak se něco důležitého překlopilo za hranici času, únosnosti, nastala tma, temno.

Je třeba to vidět. Vidět včas dokud je den. V rodině, v práci, v obci, v politice, i v církvi. Kdo vidí, ví že musí konat – nehledě na to, jak se cítí či jestli ho někdo má za odborníka. Vidí a ví, že nebude s ostatními řešit, kdo za to může, kdo se provinil, že to tak dopadá či podobné zajímavé otázky. Avšak *udělá něco, co pomůže do budoucna* – chcete-li: vykoná skutek Boží – tj. každý skutek, který napomáhá dobré budoucnosti. Řešit proč,

kdo a za co může, proč někdo trpí, proč se vede někomu zle – to znamená být stále slepý. Kdo vidí, ten dělá, co se musí udělat zavčas, když lze ještě narovnávat, opravovat, léčit.

A tu jsme zpátky u bahna. Ježíšův čin pro lepší budoucnost bezejmenného slepce obnášel sliny a prach. Ježíš udělal bláto. Evangelista Jan, který si tak libuje v symbolice, to nepochybně takto nezapisuje náhodou. Právě v souvislosti s Ježíšovou výzvou ke skutkům Božím, tedy skutkům včasným pro dobrou budoucnost, nechává našeho Pána a Mistra uplácat blátíčko. Sliny a prach. Hlína dostatečně ulepená, umazaná. S trochou flusu prach, z něhož byl člověk vytvořen a k němuž se každý navrací. Bláto napatlané na oči – to je materiál, v němž žijeme, patláme sebe i druhé. Takhle se dějí skutky Boží! Žádná vznešenost, sterilní nástroje, ani naučená lehkost odborníka. Patlání. Ulepenost nevábnou směsí. S ní dokáže Ježíš léčit. I nás tímto patláním posílá činit skutky, jednat tam, kde ještě není pozdě. A když si budeme připadat, že to nějak patláme, lepíme a moc to nevoní – bude to zcela správně, nebudeme vedle. Ježíš i nám chce právě v tom pozemském blátě otevírat zrak, abychom dobře viděli, kde musíme konat.